Immanuël
Gemeente van het Levende Woord

Pre-existentie in de Apostolische geschriften

De betekenis van "pre-existentie" of "voorbestaan" in de Apostolische Geschriften
Binnen de Christelijke- en Messiaanse traditie zijn de Apostolische Geschriften lang gelezen door de bril van later ontstane decreten, afkomstig van verschillende concilies. Wanneer men in de eerste eeuw van de gangbare jaartelling sprak over Jesjoea als de zoon van God, had dit een heel *andere* betekenis dan na het eerste concilie van Nice (325 AD). Wanneer men spreekt over *pre-existentie* of *voorbestaan* zou het wellicht in alle gevallen verstaan moeten worden als een analogie op het voorbestaan van de Torah, om aan te geven dat het *eeuwige voornemen* (Ef. 3:11) van God bereikt zou worden in Jesjoea, en niet een *pre-existentie* of *voorbestaan* van een werkelijk persoonlijke aard.

De meeste gemeentes hebben zichzelf gekoppeld aan een bepaald dogma over Jesjoea, maar specialisten op het gebied van het vroege christendom plaatsen duidelijk vraagtekens bij de manier waarop dit dogma is ontstaan. Deze geleerden vragen zich af of de Apostolische Geschriften dit wel leren, en geschiedkundigen verbazen zich over de kloof tussen Jesjoea zelf en het Christendom dat zich door de eeuwen heen heeft ontwikkeld. Hun vragen zijn erg verontrustend, omdat zij impliceren dat het *Christendom in het ergste geval 'uitgedacht' was.* Wellicht zou er niet alleen wat gemoderniseerd moeten worden aan deze constructie, maar moet er radicaal gereconstrueerd worden. *De Apostolische Geschriften suggereren nooit dat de frase "Zoon van God" gewoon "God" betekend'.* Maar toch blijft het Christendom vasthouden aan deze gelijkstelling aan God, en men dient dit dan ook te belijden wil men als Christen worden gezien.

Wanneer de Jood iets wil aanmerken als voorbestemd, dan spreekt hij alsof het al 'bestond' in de hemel. Dit betekent dus dat verklaringen over 'voorbestaan' of 'pre-existentie' in de Apostolische geschriften eigenlijk van doen hebben met *voorbeschikking* en *voorbestemming*. Het waren de Grieken die de Joodse manier van denken verkeerd begrepen.

Veel toegewijde Christenen houden zich op dit moment bezig met de gnostieke en mystieke tendensen binnen de gemeente. Velen zijn zich er niet van bewust dat filosofische, mystieke ideeën de gemeente binnenkwamen vanaf de derde eeuw door de 'Kerkvaders', die doordrongen waren van heidense filosofie. Zij waren het die het fundament legden voor geloofsbelijdenissen die nu als 'orthodox' worden aangemerkt. Het zaad van het drie-eenheid denken was al geplant in het denken van Justinus de martelaar, een Christelijk apologeet uit de derde eeuw die in het Platonisme een verwante benadering als het Christendom vond. Hij meende dat er geen breuk nodig was met de geest en principes van het Platonisme om overgedragen te worden in het grotere licht van de Christelijke openbaring. De krachten die werden ingezet om de Apostolische Geschriften te veranderen werden afgeleid van het heidendom. Het gebruikelijke denkkader en de denktrant die de heidenen in de gemeente brachten waren voldoende om de Apostolische leerstellingen te veranderen.

We zullen het verschil moeten leren onderscheiden tussen Goddelijke openbaring en heidense, filosofische leringen die hun oorsprong hebben buiten de Bijbel en toch hun invloed hebben gehad en wat nu 'othodoxie' wordt genoemd.

We dienen de desastreuze gevolgen in overweging moeten nemen van het niet in aanmerking nemen van de Joodse manier van denken die in de Bijbel wordt gevonden, welke immers was geschreven (met uitzondering van Lucas) door Joden. Het is duidelijk dat als Joden met 'voorbestaan' niet hetzelfde bedoelen als wat wij er mee bedoelen, het aannemelijk is dat wij hen misverstaan op zaken als het gaat over wie Jesjoea is. Er is een groot verschil tussen 'voorbestemd' of 'voorbeschikt' en 'voorbestaan'. Griekse filosofie geloofde in een 'tweede God', een niet-menselijke middelaar tussen de Schepper en de wereld. De ware Jesjoea is echter de 'middelaar tussen God en mensen, de ***mens*** Christus Jezus, (1 Timotheus 2:5).
"Voor ons nochtans is er maar **één** God, de Vader, uit wie alle dingen zijn en tot wie wij zijn, en een Here, Jezus Christus, door wie alle dingen zijn, en wij door Hem." (1 Korinte 8:4-6). Wees opmerkzaam op deze definitie van Paulus over de énige God.

Het idee dat de ziel het lichaam verlaat en bewust overleeft, afgezonderd van het lichaam is een on-Bijbels en on-Joods idee. Bijbellezers zijn geschokt te ontdekken dat in de Bijbel **de hele mens** overlijdt en onbewust wordt ('slaap') bij zijn dood en als volledig persoon tot leven wordt gebracht in de opstanding. Traditioneel Christendom houdt vast aan het verkeerde begrip van de 'onsterfelijke ziel', die de dood overleeft. Er is geen Bijbelse tekst die de stelling bevestigd dat de ziel het lichaam verlaat op het moment van overlijden. De notie dat Jesjoea werkelijk leefde en bewust was voor zijn geboorte in Bethlehem is ook een erg on-Joods idee. In het Hebreeuwse denken bestaan mensen niet bewust voor zij geboren worden. Het voorbestaan van zielen behoort tot de wereld van de Griekse filosofie en werd aangehouden door sommige kerkvaders, …met name de filosofisch en mystiek georiënteerde Origenes. Maar dit idee hebben zij niet afgeleid van de Bijbel.

Een deel van onze bekering is de bereidwilligheid om toe te geven dat wij misleid zijn, dat wij niet voldoende informatie hadden om goede beslissingen over Bijbelse kwesties te maken.

Het meest belangrijke wat we moeten leren voordat we proberen te begrijpen wie Jesjoea was, is dit: Wanneer de Jood zei dat iets was 'voorbestemd' dacht hij eraan alsof het reeds 'bestond' in een hogere sfeer van leven. De geschiedenis van de wereld is daarom voorbestemd, omdat het alreeds, op een *bepaalde wijze*, al voorbestaan heeft en daardoor vast staat. Dit typisch Joodse concept van voorbestaan moet onderscheiden worden van het **Griekse idee van voorbestaan** door de nadruk op de **gedachte van 'voorbestaan' in het Goddelijke voornemen**.

Deze typisch Joodse denktrant komt duidelijk naar voren in 1 Petrus. Dit brengt ons gelijk in herinnering dat Petrus niet zijn Joodse manier van denken opgaf, gebaseerd op de Hebreeuwse Bijbel, toen hij een volgeling van Jesjoea de Messias werd. De brief van Petrus is gericht aan de uitverkorenen naar de voorkennis van God, de Vader (1 Petrus 1:1,2). Petrus geloofde dat alle volgelingen van Messias al gekend waren (voorkennis), maar dit betekend niet dat zij allen een voorbestaan hadden! De onderwijzing van Petrus over toekomstige dingen is doordrongen van dezelfde gedachte dat alles is voorbestemd in God's grote Plan. God ziet alles al ontvouwd voor zich. De gelovigen delen in Gods vooruitzicht en in geloof realiseren zij zich dat Gods plan voor de toekomst ook werkelijk een realiteit zal worden op aarde. Volgens Petrus was de Messias zelf "van tevoren gekend, voor de grondlegging der wereld, doch is bij het einde der tijden

geopenbaard ter wille van u” (1 Petrus 1:20). Petrus gebruikt hetzelfde woord om het ‘bestaan’ van Messias, de zoon van God, te beschrijven in Gods plan als wanneer hij over het bestaan van de uitverkoren volgelingen heeft (vers 2).

Alhoewel Messias tevoren gekend (niet: *bekend*, alsof hij al leefde) was, werd hij pas geopenbaard toen hij verwekt werd (Lucas 1:35). Dit is een typische Joods manier om Gods voornemen voor de mensheid te begrijpen. Hij volvoert het Plan op de vastgestelde tijd. Petrus schreef dat de toekomstige ‘redding’ van de gelovigen die het Koninkrijk beërven bij de terugkomst van Jesjoea de Messias op eenzelfde manier ‘wacht’ in de hemel en ‘welke gereed ligt om geopenbaard te worden in de laatste tijd’ (1 Petr 1:5). De tweede komst zal dus een ‘Apocalyps’ zijn die geopenbaard wordt; wat nu in zekere zin al ‘bestaat’ maar voor ons zicht verborgen is. Op dezelfde manier wordt van Jesjoea geschreven dat hij ‘van te voren gekend’ was, en wachtte om *geopenbaard* te worden op Gods eigen, juiste tijd. Noch het Koninkrijk, noch Jesjoea bestond werkelijk vooraf. Ze waren gepland voor de grondlegging der wereld.

Paulus gebruikt hetzelfde concept en dezelfde taal over de toekomstige opstanding en onsterfelijkheid van de heiligen. Hij zegt dat we alreeds een woonstede van God ‘*hebben’*. Ons toekomstige opstandingslichaam ‘bestaat’ alreeds in Gods voornemen en deze mag als werkelijk worden gezien, omdat deze zeker in de toekomst gemanifesteerd zal worden. In die zin ‘hebben’ we het, al hebben we het natuurlijk nog niet letterlijk. Hetzelfde geldt voor ‘vergelding van de erfenis’ (Kol 3:24) welke Jesjoea de Messias meebrengt vanuit de hemel naar de aarde bij zijn wederkomst.

Voorbestemd is niet letterlijk ‘voorbestaand’ of ‘pre-existent’

Als we dit elementaire Joodse (en Bijbelse) denken begrijpen, zal het niet moeilijk zijn om ons begrip van andere passages aan te passen die hetzelfde principe van ‘bestaan’ hebben en gevolgd worden door werkelijke openbaringen. Jesjoea zei in Joh. 17:5 “En nu, verheerlijk Gij Mij, Vader, bij Uzelf met de heerlijkheid, die ik bij U had, eer de wereld was”. Op eenzelfde manier *hebben* gelovigen volgens Mark. 10:21 een “schat in de hemel”; dat is een beloning bij God die nu bewaard wordt, maar pas later gegeven. Dit wil zeggen dat de gelovigen op een dag *in de toekomst* ‘het Koninkrijk’ beërven dat hun bereid is van de grondlegging der wereld (Mat 25:34).

Wanneer Jesjoea zegt dat hij de glorie ‘had’ waar hij nu voor bidt (Joh. 17:5), vraagt hij enkel om de heerlijkheid waarvan hij wist dat God hem dit voor hem sinds den beginne had *voorbereid*. Die glorie bestond in Gods plan, en in die zin ‘had’ Jesjoea het. We merken op dat Jesjoea niet zei: “Geef mij de heerlijkheid *terug* die ik sinds den beginne had, voor mijn geboorte”. Zo’n notie is compleet vreemd in het Judaïsme.

Er is een goed woord voor werkelijk ‘voorbestaan’ in de Griekse taal en dat is *prouparchon*. Het is betekenisvol dat dit woord nergens door Jesjoea gebruikt wordt, maar wel in de geschriften van de kerkvaders van de tweede eeuw.

De apostel Johannes kon ook zeggen dat Messias “geslacht is voor de grondlegging der wereld” (Op. 13:8). Dit geeft ons werkelijk inzicht in hoe de schrijvers van de apostolische geschriften “voorbestaan” begrepen. Een vers in Openbaringen heeft ook: “want Gij hebt alles geschapen, en om uw wil was het en werd het geschapen” (Opb 4:11b). Hun schepping volgde op Gods originele Plan om hen in aanschijn te roepen.

Het Joodse begrip van “voorbestaan” was in elke expressie van Gods wil, zijn heilsplan en voornemen, voor de mensen aanwezig, in **Zijn Geest en in Zijn “Woord”**, van den beginne. Het is een natuurlijke manier om te zeggen dat het niet toevalligerwijs ging, maar dat de ware expressie van Gods eigen wezen zich ontvouwt. [zie Johannes: “Het woord was bij God en het woord was God”] Deze kenmerken van voorbestaan of pre-existentie geven een groot religieus gewicht van de hoogste orden. Rabbijnse theologie spreekt van de Torah, als van Gods Troon, van Israël en van andere belangrijke geloofspunten, als dingen die zijn gecreëerd door God, en alreeds aanwezig waren bij Hem, voor de grondlegging van de wereld. Hetzelfde geldt voor de Messias. Zijn naam was reeds aanwezig bij God in de hemel sinds den beginne en dat het concept Messias reeds gecreëerd was voor de schepping, en dat het voor altoos is.
Het refereert echter niet aan een werkelijk voorbestaan in de strikte en letterlijke zin. Dit wordt duidelijk door het feit dat Israël wordt opgenomen in deze pre-existente entiteiten. Dit betekent niet dat de natie Israël of zijn aartsvader al lang geleden in de hemel bestonden, maar dat de gemeente en het volk van God, al sinds eeuwig *in de geest van God*, als factor in zijn voornemen bestond. Dit is evenzo werkelijkheid bij verwijzingen naar een voorbestaan van Messias. Het is in zijn ‘naam’, niet de Messias zelf, waarvan gezegd is dat het al bestond bij God voor de schepping. In *Pesikta Rabbati* 125b wordt gezegd dat “vanaf het begin van de schepping Messias geboren is, want hij kwam op **in de gedachten van God** voor de wereld werd geschapen.” Dit betekent dat van alle eeuwigheid het *de wil van God was dat Messias in bestaan geroepen zou worden*, en zijn werk zou doen in de wereld om het eeuwige heilsplan van God uit te werken.

Door: Anthony Buzzard
Vertaald en bewerkt van: http://focusonthekingdom.org

Immanuël, Gemeente van het Levende Woord
Tel 078 6990097, Fax 078 6990098, Mob 0629 065138
Email: w.verdouw@immanuel-gemeente.nl
Web: http://www.immanuel-gemeente.nl

Wees van harte welkom op iedere Sabbatmorgen en ervaar dat de vreugde van JHWH onze kracht is.
Plaats van samenkomst: “De Havenkerk”, Ieplaan 9, 2951 CB Alblasserdam, om 10.30 uur